

**De Rol van Ouders met Betrekking tot de Schermactiviteiten van Kinderen 12-17 Jaar
binnen de Gezinscontext in de COVID-19 Periode**

Master's thesis

Utrecht University

Master Youth, Education and Society

Naam: Willeke Brinkhof

Student nummer: 5939690

Beoordelaar: Dr. Paul Baar

Tweede beoordelaar: Dr. Monique van Londen-Barantsen

Datum: 27 juni 2021

Woorden: 7623

Abstract

Screens have become more and more prominent in the daily life of children and screen time of children has doubled since the COVID-19 period. The goal of this explorative, qualitative study is to gain insight in the way how parents cope with increasing screen time in their approach of screens. From 10 parents with children (age 12-17) with open interviews data was collected and analysed. Parents regarded screens in a positive way, but did have the wish to lower screen time of their children. Screens were experienced as positive when used for social contact and learning English. Their approach consisted of talking with their children, monitoring what their children do and limiting screen usage. Parents were aware of social influences in their environment but decided to not be persuaded by this. Children easily accessing screens, working from home and online school because of COVID-19 caused some issues in the approach. Insecurities about life becoming more digital undermined parents' self-efficacy. The main implications is to offer parents concrete pointers for their approach of screens to be effective and to inform about screens with the benefits and risks.

Keywords: Screens, ASE-Model, COVID-19, Parents, Family context

Samenvatting

Beeldschermen krijgen een steeds prominentere rol in het dagelijks leven van kinderen en sinds de COVID-19 periode is de tijd die kinderen op schermen besteden verdubbeld. Het doel van deze explorerende kwalitatieve studie was om inzicht te krijgen in hoe ouders omgingen met deze toenemende schermtijd in hun aanpak. Van 10 ouders van kinderen (12-17 jaar) zijn met open interviews de data verzameld en kwalitatief geanalyseerd. Ouders hadden over het algemeen een positieve houding over schermen, maar wenste tegelijkertijd dat schermtijd minder was. Schermen waren positief als ze gebruikt werden voor sociaal contact en om Engels te leren. Hun aanpak bestond uit praten met hun kinderen, monitoren wat hun kinderen doen en schermgebruik begrenzen. Ouders waren zich bewust van sociale invloeden uit hun omgeving, maar trokken hier zich niets van aan. Dat kinderen toegang hadden tot schermen, thuiswerken en online onderwijs door de COVID-19 periode zorgde voor moeilijkheden in de aanpak. Onzekerheid over steeds meer digitaal leven kon afdoen aan de eigen effectiviteit van de ouders. De belangrijkste implicaties waren om ouders door de NJI mediaopvoeding toolbox handvatten aangeboden kregen voor een effectieve aanpak van schermen en informatie over schermen met de kansen en risico's.

Trefwoorden: Schermen, ASE-model, COVID-19, Ouders, Gezinscontext

De Rol van Ouders met Betrekking tot Schermactiviteiten van Kinderen 12-17 jaar binnen de Gezinscontext in de COVID-19 periode

Beeldschermen krijgen een steeds prominentere rol in het dagelijks leven van kinderen (Wiederhold, 2020). Adolescenten besteden gemiddeld 6 uur per dag aan een scherm (Valkenburg & Piotrowski, 2017). Schermtijd wordt gedefinieerd als de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan media met beeldschermen (NJI, 2015). De activiteit ‘Schermen’, dat wil zeggen een activiteit waarin een beeldscherm een cruciale rol speelt, worden voornamelijk gebruikt ter ontspanning en vermaak, voor sociale interactie en voor online onderwijs (Radesky et al., 2015). Schermtijd is verdubbeld in de COVID-19 periode door de noodzaak om thuis te werken en om online onderwijs te volgen (Eyimaya & Irmak, 2021; Wiederhold, 2020). Uit onderzoek onder kinderen van 8-17 jaar bleek dat online onderwijs als minder goed werd ervaren, kinderen minder hulp ervaren van leraren en kinderen minder nieuwe dingen leren (Amerongen et al., 2021). Daarnaast is de zoektocht naar digitaal vermaak verder toegenomen door de huidige COVID-19 maatregelen (King et al., 2020; Van der Gulden et al., 2020). De noodzaak om vaker schermen te gebruiken is er nu dus ook om simpelweg te leven (Wiederhold, 2020).

Schermtijd heeft voor- en nadelen voor kinderen. Voordelen zijn het makkelijk onderhouden van contact met vrienden, het ontwikkelen van probleem oplossende vaardigheden en sociale vaardigheden, creativiteit door videogames en meer empathie en tolerantie voor anderen (Geurts et al., 2020; Granic et al., 2014; LeBlanc et al., 2017; Shapiro & Margolin, 2014; Strasburger et al., 2010). Nadelen zijn minder slaap, obesitas door minder beweging, slechtere schoolprestaties (als vermaak het doel is) en toenemende bijziendheid (Geurts et al., 2020; LeBlanc et al., 2017; Mediawijzer, 2018; Stiglic & Viner, 2019; Wood et al., 2013). Meer schermtijd kan leiden tot een ongezonde levensstijl (King et al., 2020). Maar alhoewel meer schermtijd nadelen heeft, kan het juist ook nieuwe of andere kansen bieden die in eerder onderzoek nog niet gevonden zijn.

In de adolescentie hebben ouders minder controle over de schermtijd (Sanders et al., 2016). Vanaf het begin van de adolescentie worden de smartphone en computer meer gebruikt vanwege de noodzaak in het onderwijs; ouders kunnen die toegenomen school-schermtijd minder monitoren (Sanders et al., 2016). Naast dat adolescenten uit noodzaak voor school een scherm gebruiken, doen ook leer- en leefervaringen op. Zo kunnen ze zowel vriendschappen onderhouden als nieuwe vrienden maken via bijvoorbeeld sociale media. De toegenomen eenzaamheid kan vermindert worden door meer ervaren sociale steun, sociale verbondenheid

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

en welzijn door adolescenten (James et al., 2017; Loades et al., 2020; Orben, 2020). Schermtijd heeft invloed op en is belangrijk voor de identiteitsontwikkeling, namelijk doordat adolescenten experimenteren met hun identiteit op sociale media om de reacties van anderen op hun gedrag te zien (Jericho & Elliot, 2020; Valkenburg & Piotrowski, 2017). In de adolescentie willen ze erbij horen door in contact te zijn met leeftijdsgenoten (via beeldschermen) en willen ze hun identiteit bevestigen bij leeftijdsgenoten (Van West, 2017; Granic et al., 2020). Het is steeds beter mogelijk om in contact te zijn met leeftijdsgenoten en om informatie op te zoeken door de snel ontwikkelende technologie (Sanders et al., 2016). Het zoeken van informatie en vermaak gaat bijvoorbeeld over beroemdheden, waarbij adolescenten actief zoeken naar gelijkgestemden in online gemeenschappen en betrokken raken bij politieke onderwerpen (Click et al., 2017). Kenmerkend voor de adolescentie is verder de toenemende autonomie; acties die voortkomen uit henzelf in plaats van uit anderen (Bi et al., 2018; Granita et al., 2020; Smetena & Rote, 2019). Dit sluit aan op het doel van de opvoeding; zelfverantwoordelijke zelfbepaling (Langeveld, 1979). Tussen ouder en kind kan er conflict ontstaan als de adolescent meer autonomie wilt dan de ouders geven (Livingstone et al., 2017). Conflict vanwege schermtijd kan zorgen voor extra spanningen tussen ouders en kinderen (Smetena & Rote, 2019). Ouders maken zich er vaker zorgen over schermtijd, waarbij de focus vaker ligt op de risico's van schermen en veiligheid van het kind terwijl de kansen genegeerd worden (Livingstone et al., 2017). Adolescenten zien het limiteren van schermtijd als een indringende en ongewenste beperking van hun leefwereld (Sanders et al., 2016). Toch hoort de toenemende schermtijd bij de veranderende leefomgeving en de ontwikkelingsfase van adolescenten (Rideout, 2016). Een aanpak die ruimte geeft, maar aansluit op de zorgen van ouders en de behoeftes van de adolescent is daarom van belang van de jongere en opvoeder.

Voor veel ouders is 'schermen' een nieuw en urgent opvoedvraagstuk. Ouders delen zorgen over schermtijd en zoeken informatie en steun om daar mee om te -leren- gaan (Horselenberg & van Hoven, 2020). Een reeds beschikbare tool voor ouders is de tipsheet van de toolbox van het NJI over mediaopvoeding bij kinderen van 0 en 18 jaar (NJI, 2015). De tipsheets geven tips om bij digitale media risico's te verminderen en kansen te vergroten. Toch geeft deze toolbox niet genoeg tips en ondersteuning voor een werkzame aanpak voor ouders (Horselenberg & van Hoven, 2020). Het bieden van voldoende handvatten aan ouders om zelf tot een aanpak te komen is belangrijk en kan worden gefaciliteerd door kennisinstellingen als het NJI.

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

In de toekomst zal communiceren of werken via een scherm steeds normaler worden (Wiederhold, 2020). Dit vraagt om onderzoek naar hoe opvoeders omgaan met meer noodzakelijk schermtijd in het vormgeven van schermtijd van hun kinderen (Horsselebenberg & van Hoven, 2020). Deze periode kan ons laten leren over de implicaties voor ouders en hoe om te gaan met beeldschermen. Verder kan dit onderzoek de NJI mediaopvoeding toolbox actualiseren en doorontwikkelen door de behoeften van ouders te achterhalen en hoe professionals hierop kunnen inhaken. De onderzoeksvraag luidt: *Wat is de rol van ouders met betrekking tot de schermactiviteiten van kinderen van 12-17 jaar binnen de gezinscontext in de COVID-19 periode?*

ASE model

Om de rol van ouders met betrekking tot schermtijd uit te zoeken, wordt het Attitude, Sociale invloed en Eigen-effectiviteitsverwachtingen (ASE)-model gebruikt (de Vries et al., 1998). De drie aspecten bepalen samen met omgevingsfactoren de aanpak; hoe ouders omgaan met schermtijd (Brug et al., 2017). Omgevingsfactoren bepalen welk gedrag mogelijk is door de beschikbaarheid van schermen, de sociaal-culturele norm rondom schermen, de economische middelen voor schermen en de politieke omgeving met de COVID-19 maatregelen (Brug et al., 2017). Het ASE- model is verwant aan de Theory of Planned Behaviour, die gedrag kan voorspellen door: Attitude, Opvattingen van anderen en Inschatting van de eigen vaardigheden om gedrag uit te voeren (Brug et al., 2017). Het ASE-model laat zien hoe gedrag beïnvloedt wordt door (externe) factoren en hoe gedragsverandering mogelijk is (De Vries et al., 2012). In dit model bepaalt de intentie om bepaald gedrag te vertonen het uitvoeren van dat gedrag (Ajzen, 2011; De Vries et al., 1998). De gedragsintentie in dit onderzoek is ‘de houding van ouders’ en deze wordt bepaald door 1. attitude, 2. ervaren sociale invloed en 3. eigen effectiviteitsverwachtingen (Ajzen, 2011).

Aanpak

De thuisomgeving speelt een belangrijke rol doordat toegang tot schermen en regels de schermtijd meer of minder kunnen maken (Sultana et al, 2021). De aanpak wordt bepaald door de houding tegenover technologie en gebruik daarvan die de thuisomgeving en de ouder-kind relatie beïnvloeden (Lauricella et al., 2015; Sanders et al., 2016). Ouders kunnen schermen restrictief monitoren (tijd en inhoud beperken), actief monitoren (in discussie gaan om kritisch denken over media te stimuleren), samen gebruiken (zowel passief (zonder discussie) en actief (met het doel om te verbinden met de kinderen)) en toegankelijk zijn (de adolescent vertrouwen met eigen keuzes over media) (Padilla-Walker et al., 2012). Deze manieren van monitoren voorkomen negatieve effecten van schermen (Padilla-Walker et al.,

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

2012). Naast monitoren speelt het handhaven van regels een belangrijke rol (Sanders et al., 2016). Hiermee kunnen ouders schade die kinderen oplopen door online activiteiten voorkomen (Lau & Lee, 2020). Zo ligt de schermtijd lager in gezinnen waar er regels zijn over dagelijkse activiteiten en schermtijd (Bucksch et al., 2019). Een voordeel van regels over schermtijd (voor school, vrije tijd en sociale interactie) is dat sociale interactie leuker gemaakt kan worden (Wiederhold, 2020). Meer schermtijd voor de kinderen betekent dat ouders kunnen werken, tijd voor zichzelf hebben, confrontatie en conflict met het kind vermijden of zelf schermen kunnen gebruiken (Geurts et al., 2020; Wiederhold, 2020). Schermtijd kan worden ingezet als ouders niet de behoefte van hun kinderen vervullen (Hartsthorne et al., 2021). Moeders en ouders met zelf een lage schermtijd zouden vaker schermen beperken dan vaders (Schoeppe et al., 2016). Hoe ouders schermtijd aanpakken is belangrijk voor het kind om voordeel te kunnen halen uit schermen en om te voorkomen dat meer schermtijd tot een ongezonde levensstijl leidt (King et al., 2020; Nagata et al., 2020). Verwacht wordt dat als ouders: 1. schermen monitoren, 2. regels handhaven, 3. zelf een lage schermtijd hebben en moeder zijn kinderen minder op schermen zitten dan bij ouders die schermen minder monitoren, minder regels handhaven en zelf meer schermtijd hebben.

Attitude

De attitude is de houding van ouders hebben ten opzichte van schermgedrag (Brug et al., 2017). Onderliggend hierin zijn hun specifieke opvattingen hierover (Brug et al., 2017). Attitudes van ouders worden bepaald door de mate van relevantie van de overwegingen voor schermgedrag ('Veel schermtijd is niet goed op de lange termijn.') en het belang van deze overwegingen (Fishbein & Ajzen, 2010). Hoe ouders tegenover technologie en schermtijd staan, over de regie op eigen schermgebruik, over het doel van schermgebruik (school of vrije tijd) en de toegang tot media, beïnvloedt de schermactiviteit van het kind (Sanders et al., 2016). Ouders maken zich zorgen over schermtijd, voelen onzekerheid rondom schermen door toenemend schermgebruik en mogelijke negatieve invloeden op kinderen (Sanders et al., 2016). Ouders die het belang inzien van het beperken van schermen zullen eerder handelen op hun overtuigingen en schermactiviteit van hun kinderen beperken (Lampard et al., 2013). Moeder zijn kan hierin een rol spelen, aangezien hun bezorgde houding over gepresenteerd is in onderzoek (Brown et al. 2020, Limbers et al., 2020). Hiermee is het onduidelijk hoe vaders hierin staan. Hier is dus de onderzoeksvraag: Wat is de houding van de ouders tegenover schermactiviteiten? Verwacht wordt dat ouders die negatief staan tegenover schermgedrag schermen in de COVID-19 periode meer beperken (als het gaan om vermaak). Ouders die

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

positief staan tegenover schermgedrag, zullen schermen (voor educatie en vermaak) in COVID-19 tijd minder beperken.

Ervaren sociale invloed

Als ouders sociale invloed ervaren, gaat het meestal om sterk aanwezige sociale normen; normatieve verwachtingen van anderen voor schermgedrag en hangt het af van de persoon in welke mate er iets mee gebeurt (Brug et al., 2017). Ouders kunnen sociale druk of steun voelen uit hun omgeving en kunnen voorbeeldgedrag zien bij anderen (Fishbein & Ajzen, 2010). Ouders die het goede voorbeeld geven met betrekking tot een specifieke opvoedaanpak kunnen ervoor zorgen dat anderen hun gedrag aanpassen (Meijer et al., 2021). Een goed voorbeeld kan inspirerend en helpend werken, maar ook demotiverend en ontmoedigend werken. In het laatste geval voelen ouders sociale druk door bijvoorbeeld vanuit het online onderwijs hun kind meer te moeten begeleiden (Lau & Lee, 2020). Sinds thuiswerken verplicht is door COVID-19 maatregelen gebruiken ouders vaker en langer schermen. Hiermee kan de pedagogische voorbeeldfunctie van ouders in gevaar raken als ouders minder gezonde schermgedrag als norm doorgeven (Overduin, 2020; Voedingscentrum, 2017).

Om deze druk op hun opvoedtaak te verlichten, kunnen ouders emotionele steun (andere ouders zijn er voor je zijn), praktische steun (andere ouders helpen je met schermtijd verminderen) of informatieve steun (andere ouders geven tips voor schermtijd) ervaren (Brown et al., 2020; Brug et al., 2017). De onderzoeksvraag is: Wat is de ervaren sociale invloed van ouders? Verwacht wordt dat sociale steun en druk in de COVID-19 periode door ouders minder gevoeld wordt door minder contact met anderen en kan er minder positief voorbeeldgedrag gezien worden. Ouders zullen hun rol als negatiever ervaren als ze in de COVID-19 periode meer sociale druk en minder sociale steun voelen en minder positief voorbeeldgedrag in hun omgeving zien. Ouders zullen zich hun rol als positiever ervaren als ze sociale steun ervaren ondanks de huidige situatie en meer positief voorbeeldgedrag in hun omgeving zien.

Eigen effectiviteitverwachtingen

Eigen-effectiviteitverwachtingen zijn de verwachtingen die ouders hebben ten aanzien van eigen regie en daadkracht om invloed op het schermgedrag van hun kind uit te oefenen (Bandura, 1986; De Vries et al., 1998). Het gaat om een specifiek oordeel over de vaardigheden die ouders hebben om gedrag te vertonen (Yildirim & Guler, 2020). De controle die ouders hebben over schermgedrag hangt af van de vaardigheden die ze bezitten om over barrières te komen waarbij sociale steun of eerdere ervaringen de eigen

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

effectiviteitverwachtingen laten toe- of afnemen (Ajzen, 2020; Dixon et al., 2020). Eigen effectiviteitverwachtingen van ouders is gerelateerd aan de aanpak van technologie; dus ook beeldschermen. Ouders met meer eigen effectiviteit zouden meer betrokkenheid zijn bij schermen, regels handhaven, vaker schermen monitoren en vaker schermen beperken (Dixon et al., 2020; Lampard et al., 2013; Sanders et al., 2016). Onzekerheid die ouders ervaren is belangrijk voor de aanpak (Blum-Ross & Livingstone, 2018; Nikken, 2014). Ouders hadden vaak de intentie om schermen te beperken, maar ervaren hierin moeilijkheden door de dagelijkse rol van schermen in het gezinsleven (Sanders et al., 2016). Verwacht wordt dat als ouders meer eigen effectiviteit hebben, schermen voor kinderen vaker beperkt zouden worden; ouders die dit minder eigen effectiviteit hebben zullen minder vaak schermen beperken.

Omgevingsfactoren

Omgevingsfactoren zijn externe factoren waarop een individu geen invloed heeft, maar die wél het gedrag (mede)bepalen zoals de buurt (Brug et al., 2017; Wang et al., 2020). In de fysieke omgeving zorgt de aanwezigheid van en beschikking over eigen schermen op de slaapkamer van kinderen voor meer schermtijd (LeBlanc et al., 2015). Daarnaast ligt de schermtijd hoger bij alleenstaande ouders of samengestelde gezinnen dan bij traditionele gezinssamenstellingen (Langøy et al., 2019). Naast een traditionele gezinssamenstelling zorgen regels over schermen voor minder schermtijd. Behoren tot een hogere sociaaleconomische klassen zou meer toegang geven tot schermen en internet met als gevolg meer schermtijd voor kinderen, maar in 2020 had bijna elke adolescent toegang tot het internet (CBS, 2020; Lucena et al., 2015). De COVID-19 maatregelen van verplicht thuiswerken en thuisonderwijs werkte de aanpak van ouders. Thuiswerken door ouders kan zorgen voor meer schermtijd (Nagata et al., 2020). Een groot deel van ouders zouden hun kinderen filmpjes laten kijken als ze zelf moesten werken (Geurts et al., 2020; Mediawijsheid, 2021). Verwacht wordt dat: a. als ouders hun kinderen meer toegang geven tot beeldschermen, b. er vanuit economisch perspectief geld is voor schermen, c. de politiek hen dwingt tot thuisblijven, d. de ouder alleenstaand ouder is of een samengesteld gezin heeft, kinderen meer tijd op schermen besteden. Verwacht wordt dat: a. als ouders minder toegang tot schermen geven, b. er een traditionele gezinsstructuur is, kinderen minder tijd op schermen besteden.

Methode

Respondenten

Met een gemakssteekproef waren er in totaal tien moeders met kinderen tussen de 12 en 17 jaar geïnterviewd. Ze waren geworven via LinkedIn, Facebook en het NJI. De moeders werkte bijna allemaal thuis en hadden een traditionele gezinssamenstelling met twee moeders die een samengestelde gezin hadden of alleenstaand ouder waren. Er is gelet op het vinden van verschillende gezinssamenstelling en wel of niet thuiswerken. De uitspraken van ouders kunnen naar andere situaties binnen het opvoeden gegeneraliseerd worden; inhoudelijke generalisatie (Boeije, 2010). De aanpak van schermen was terug te zien in andere opvoedsituaties. Daarmee was er iets te zeggen over het opvoeden van ouders.

Semi-gestructureerde interviews

Aan de hand van semi-gestructureerde interviews door middel van een topic-lijst (zie bijlage A) was de rol van ouders met betrekking tot de schermactiviteiten van hun kinderen 12-17 jaar oud uitgevraagd. Ouders konden hun verhaal doen, hun perspectief en ervaring delen en betekenisgeving van de onderwerpen stond centraal (Boeije, 2010). Daarnaast gaf deze vorm van interviewen ruimte voor doorvragen. In dit onderzoek werd er gewerkt vanuit een open benadering en was het onderzoek explorierend van aard. Een topic-lijst hielp om de focus te behouden op de onderwerpen (Boeije, 2010). De onderwerpen waren: 1) introductie, 2) bekendheid met de toolbox van het NJI, 3) aanpak, 4) attitude van ouders, 5) ervaren sociale invloed, 6) eigen effectiviteitsverwachtingen, 7) omgevingsfactoren en 8) de toekomst. De introductie ging over de leeftijd van de kinderen, of de participant een moeder of vader is, thuiswerken, de gezinssamenstelling en veranderingen door de COVID-19 periode. Een voorbeeldvraag van bekendheid met de toolbox was 'Bent u bekend met de toolbox van het NJI over mediaopvoeding?'. De aanpak van schermtijd ging over toegang tot beeldschermen, schermtijd van ouders en kinderen en invloed van de attitude op de aanpak met vragen als 'Zijn er regels en consequenties omtrent schermtijd?'. De attitude van ouders werd uitgevraagd door de mening over schermen en effecten van schermen met vragen als 'Kunt u positieve kanten van schermtijd van uw kinderen beschrijven?'. Ervaren sociale invloed hield sociale druk en steun in met vragen als 'In hoeverre beïnvloeden sociale normen van buitenaf uw houding met betrekking tot schermtijd?'. Eigen effectiviteitsverwachtingen van ouders was de mate van controle, het vertrouwen in eigen effectiviteit en belemmeringen die ouders ervaarden met vragen als 'Merkt u belemmeringen hierin vanuit uzelf?'. De omgevingsfactoren waren beschermende factoren en barrières voor de aanpak met vragen als 'Wat is voor u een barrière uit uw omgeving voor uw aanpak van schermtijd?'. De toekomst

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

werd uitgevraagd door de veranderingen in de aanpak na de COVID-19 crisis met vragen als 'Ziet u verandering in uw houding mbt schermtijd na COVID-19?'. De gebruikte topic-lijst dekte alle elementen van het ASE-model om de data te verkrijgen die antwoord gaf op de onderzoeksvraag en verzekert dit onderzoek van interne validiteit. Interne validiteit werd verbeterd door interviewtechnieken als goed doorvragen voor aanvullende informatie. Om betrouwbaarheid; de degelijkheid van de technieken zoveel mogelijk te waarborgen werd er regelmatig samen gevat tijdens interviews (Morse et al., 2002).

Procedure

Van te voren ontvingen ouders een informatiebrief over de inhoud van het onderzoek en hun rechten bij deelname (Bijlage B) en tekenden ze een informed consent form door akkoord te gaan via een online vragenlijst (Bijlage C). In de informatiebrief stond het doel van het onderzoek, dat het een student onderzoek was, het type onderzoek, hoe er met de data om werd gegaan, het recht om niet meer mee te doen, het kunnen stoppen op elk moment, dat deelname vrijwillig was en contactgegevens voor vragen in taal passend bij ouders. De toegang tot de data was beperkt tot de student en begeleider en data werd niet gedeeld met externe partijen. Vertrouwelijk en anonimiteit stonden centraal in dataverzameling. Toestemming voor opname van het interview werd van tevoren via de informatiebrief en voorafgaand aan het interview gevraagd. Er werd contact werd gehouden via de e-mail. De gemiddelde duur van de interviews was 40 minuten. Vanwege de COVID-19 crisis werden de interviews online via teams gehouden en opgenomen. De onderwerpen van de interviews waren niet belastend voor de participanten. Transcripten werden geanonimiseerd en opnames werden verwijderd na het transcriberen. De data werd opgeslagen op Yoda; een server voor onderzoeksdata waarbij onderzoekers binnen de Universiteit Utrecht veilig hun data kunnen opslaan, delen en bewaren (Universiteit Utrecht, 2020). Betrouwbaarheid is gewaarborgd voor het coderen de interviews eerst goed door te lezen. De data was via de kwalitatieve analysemethode van Boeije (2010) geanalyseerd.

Analyse

De interviews werden geanalyseerd met de kwalitatieve analysemethode van Boeije (2010). Categorieën werden ontwikkeld uit de verzamelde data.-Vanuit specifieke uitspraken labelen, open coderen, werd er via analytische inductie gekomen tot kernlabels en overkoepelende dimensies per determinant (Boeije, 2010; Elo & Kyngäs, 2008). Om betrouwbaarheid en validiteit te vergroten zijn de labels zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke citaten gebleven en was het codeerproces transparant (Rose & Johnson, 2020).

Resultaten

In deze sectie worden de belangrijkste resultaten besproken. De belangrijkste kernlabels zijn besproken per determinant en vet gemarkeerd. De dimensies zijn cursief gemarkeerd. Citaten geven meer leven aan de analyse en geven in kijken in de belevingswereld van ouders. De context is de COVID-19 periode. Ouders omschreven veranderingen in hun aanpak en houding van schermactiviteiten. De houding is uitgewerkt volgens het ASE-model met de gedragsdeterminanten attitude, ervaren sociale invloed en eigen effectiviteit samen met omgevingsfactoren.

Aanpak

De **aanpak** ouders is **losser** geworden. Veranderingen in de aanpak waren dat ouders *makkelijker zijn geworden* doordat bij het merendeel *tijdsbegrenzungen op apparaten losgelaten* waren en zou er *geen dagschema meer* zijn. Kinderen waren moeilijk van een scherm te houden en de ipad gebruiken voor school maakte controle minder mogelijk. Ouders richtten de schermtijd van de kinderen op gevoel in en gaven aan de aanpak *los te laten als het goed ging* en zouden de meeste ouders *ingrijpen als het verkeerd gaat* door te controleren via apps of kinderen van hun scherm te sturen.

De belangrijkste regels van schermtijd bij de meeste waren *beeldscherm gebruik begrenzen door geen schermen op de slaapkamer* of het *in de vakantie begrenzen* van schermen en *schermgebruik uitstellen en begrenzen* door een tijdslimieten. Het 's nachts beschikbaar zijn van schermen leidde niet tot meer schermtijd. De andere regels waren *tijdens het eten geen schermen* en *geen persoonlijke gegevens delen* zoals telefoonnummers delen. De helft had *geen beperking op schermen* overdag.

Het **monitoren van schermen** doen ouders door *mee te kijken of luisteren*. Zo hielden ze *in de gaten houden met wie, wat en hoe lang* door regelmatig in de kamer te lopen, *aankopen of apps via ouders* te laten verlopen, *controle via een app* en te *controleren wat ze spelen*. Ouders hadden **de behoefte om met kinderen te praten**. Het belangrijkste wat de meeste ouders noemde was *in gesprek blijven over schermen* door te *praten over de risico's en kansen*. Sommigen wilden hun kinderen vanuit *het positieve en vertrouwen benaderen* om te voorkomen dat het gesprek over schermen negatief werd : “Dat vind ik altijd wel heel fijn, omdat ik merk dat het gesprek over heel snel een soort probleem wordt en eigenlijk zou ik het wel leuk vinden om eigenlijk vanuit een soort nieuwsgierigheid over te praten. “

De leeftijd van de kinderen bepaalt de aanpak volgens de ouders. Zo zou de toenemende *leeftijd vragen om flexibiliteit* door kinderen *meer zelfstandig worden en eigen verantwoordelijkheid dragen* over schermen. Het was wel zo *dat verantwoordelijkheidsgevoel mist* bij de helft van de kinderen. Kinderen zouden verder *de behoefte hebben om af te spreken*, maar de COVID-19 maatregelen beperken hen hierin.

De **tevredenheid over de aanpak** was wisselend. De COVID-19 periode zou ervoor gezorgd hebben dat ouders het meer loslieten. Zo was de helft *niet tevreden over de aanpak* waarbij *gebrek aan zicht* op wat de kinderen doen het vaakst genoemd werd. De meest voorkomende verbeterpunten waren *de behoefte om strenger te zijn en meer consequent willen zijn*. Loslaten was makkelijker, maar niet beter :“Af en toe als ouder heb je ook zoiets van 'het is lekker makkelijk, dus laat maar even. Doe maar een halfuurtje erbij.' Dat is natuurlijk niet beter, dus dan kies je meer voor jezelf dan voor hun.”. Sommige ouders noemden dat ze *het bewuster willen aanpakken en meer effect willen zien* van hun aanpak. Het *gesprek blaast op* volgens een minderheid als je strenger op schermen waardoor ze meer een fixatie worden. Er was *tevredenheid over de houding en aanpak* bij een minderheid over *grenzen stellen* door gamen uit te stellen, *geen schermen op de eigen kamer* en het *bespreken met de kinderen*.

Attitude

De schermtijd van kinderen liep van 1,5 tot 10 uur per dag voor *school, vermaak, gamen en sociaal contact*. Alle kinderen hadden toegang tot eigen of gedeelde schermen. Ouders waren op de hoogte van de effecten van schermtijd met **voordelen** als *sociaal contact met andere kinderen, goed Engels leren, creativiteit en samenwerken leren door games, filmpjes maken* en schermen geven *input om te leren*. **Nadelen** waren *in een bubbel raken, dissociatie met hun lijf, geen verveling meer doet af aan creativiteit, schermen zijn geen sociaal contact* en kinderen die *prikkelbaar zijn*. Toch gaf de helft aan dat ze zich *geen zorgen maken over nadelige gevolgen* doordat *school er niet onder lijdt* en er *geen zorgen over lichamelijke gevolgen* waren.

Uit de data kwam geen eenduidige **algemene waardering van schermtijd** van de kinderen naar voren. Zo gaf het merendeel van de ouders aan dat *schermtijd van deze tijd is* met als reden dat je er niet aan ontkomt en vond meer dan de helft dat *schermtijd niet slecht is*. Sommige ouders gaven dat *schermtijd nuttig en leerzaam moet zijn en dat gamen leuk kan zijn* :” Ik wil ze er niet van weghouden, maar ik vind het wel belangrijk dat ze een beetje oké dingen kijken en dingen ermee doen die nut hebben nog.”. Schermtijd moest echter niet te veel worden. Een paar ouders vonden dat *schermtijd onderbroken moet zijn*, dat kinderen te

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

makkelijk naar een scherm grijpen en werden ze zelf *niet blij van schermen*. Sommigen vonden dat schermtijd *te veel* was en de meeste vond dat schermtijd *minder mag*. Ouders waren zich *meer bewust van schermtijd* waarbij ze zich *bewust waren van het belang van opvoeding* en schermen door *online te lezen of kijken* over schermen. Toch waren bijna alle ouders *niet bekend* met de toolbox mediaopvoeding. Een enkeling *kent het en verdiept zich erin*. Dit liet zien dat de informatie over opvoeden en schermen niet wijd verspreid was.

De meeste vonden dat het **belangrijk dat kinderen iets anders doen** zoals *dagelijks naar buiten gaan* als genoemd alternatief waarbij twee ouders hun kinderen *op gevoel naar buiten sturen*. Zo werd *sport of spelen stimuleren* en *lezen stimuleren* genoemd als andere alternatieven. Kinderen hadden 's nachts *rust* door het niet beschikbaar hebben van schermen op de slaapkamer om te voorkomen dat hun slaap verstoord werd. Opvallend was dat de helft van de ouders vonden dat de kinderen **zelf leren grenzen te stellen**. Kinderen moeten *zelf uitzoeken wanneer het genoeg is* op voorwaarde dat er structuur is.

Ervaren Sociale Invloed

De meeste ouders gaven aan *erover te praten met familie en vrienden* en ervaarde hierin **sociale steun**. Één ouder gaf aan niet vaak te praten met anderen. *Iedereen in de omgeving worstelt met schermtijd* was een punt herkenning en begrip voor ouders. Waar een paar sociale steun uit haalde, was *op één lijn zitten met hun partner*. Sommige gaven aan dat ze *geen steun* ervoerden.

Wat ouders het meeste als **sociale druk door anderen** ervoerden, was dat *dingen bij mij of anderen niet lukken, anderen wel consequent zijn* en dat *anderen het anders doen*. Ouders ervoerden **sociale druk** door **subjectieve normen** van anderen waardoor ze hun aanpak **afstemmen op wat anderen doen**. De helft van de ouders heeft *twijfel doordat andere kinderen meer mogen* zoals langer op een scherm mogen of geen grenzen hebben. Twee ouders daarentegen gaven aan dat ze juist *anderen beïnvloeden*. *Anderen doen het anders* is een reden bij een paar ouders om strenger te worden. *Meegaan met anderen* doen sommigen doordat ze zich laten *informereren door anderen* of door hun aanpak *af te stemmen met de omgeving*. Bij een paar ouders *maakte anderen hen strenger* terwijl de meeste ouders zich *niets aantrekken* van anderen. Het hebben van een **eigen standaard hebben als ouder** werd als sociale druk ervaren. Ouders hadden *een hoge standaard voor zichzelf*, trokken *duidelijke grenzen* voor zichzelf en hielden van aan hun *eigen stijl van opvoeden*.

Rolmodel zijn kan lastig zijn voor sommige ouders doordat *aan de regels houden lastig* was. Ouders moesten streng voor hun eigen gedrag. Toch zei de helft dat ze *de regels opvolgen en bewust omgaan met apparaten* door gebruik te reguleren:

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

“Wij hebben toen zelf op een gegeven moment bij het eten zelf onze telefoons weggelegd, want wij vonden dat wij nog even wel iets voor ons werk of nieuws mochten checken. Het slaat natuurlijk ook nergens op dus wij corrigeren elkaar daar ook op, dat dus niemand zijn telefoon heeft bij het eten.”

De reden was dat het *gek is om kwaad te worden* op de kinderen als ouders zelf meer schermtijd hadden. Zo kon **schermgebruik van ouders** als voorbeeld dienen voor de kinderen door *TV kijken of nieuws checken* bij een paar of door een *hoge schermtijd tussen de 3 en 9 uur* door werk bij de meeste.

Eigen effectiviteit

Ouders ervaarde effectiviteit van hun aanpak **vertrouwen in de eigen aanpak** te hebben. Hierbij gebeurden er *geen rare dingen* en was er *nu meer vertrouwen* in hun kinderen. **Het gedrag van kinderen helpt** de eigen effectiviteit doordat de kinderen *iets anders doen zoals sport of bakken of van schermen afblijven*. Toch wilden sommigen *alerter zijn op schermen* door dit meer te reguleren.

Een eenduidig beeld over **de mate van controle** die ouders hebben, ontbreekt. Ouders hadden eerder *te weinig controle* dan *veel controle* door de *ipad voor school* te moeten gebruiken en hun eigen *werk*. De meeste controle hadden ouders *'s nachts en in samenspraak* met de kinderen.

De onzekerheid over de aanpak van ouders kwamen voort uit het *nog geen ervaring* hebben met de *eerste generatie ipads voor school* gebruiken en *onzekerheid over de uitkomst van schermen* bij een minderheid. *Iedereen maakt het samen door* dat vaker schermen gebruiken normaal wordt. Ouders hadden het idee dat *ze het niet goed genoeg doen*, wat de eigen effectiviteit kon ondermijnen. Één ouder had *behoefte aan richtlijnen* voor adolescenten en schermen, wat bij kon dragen aan de *meerwaarde van informatie* over de schadelijkheid van schermen en het belang van de opvoeding hierin als **beschermende factor**.

Belemmeringen door werk, de partner of zichzelf ervaarden ouder door *niet op te letten als er werk of eigen dingen* waren. Hierdoor was controle op wat de kinderen deden minder mogelijk. Veelgenoemde belemmeringen waren dat *werktijden het controleren van schermtijd lastig maakte, ouders niet elke dag discussie wilden, ouders conflict en confrontatie wilde vermijden* waarbij ouders toegankelijk en flexibel waren en *weinig kennis over schermen*. De partner was soms belemmerend door *iets te doen dat de ouder zelf niet zou doen*. De partner zou *het te makkelijk loslaten en mocht strenger zijn*.

Omgevingsfactoren

Barrières

De belangrijkste barrières die ouders ervoeren in hun omgeving waren **toegang tot verschillende beeldschermen, de COVID-19 periode als negatieve factor** en **vanuit huis werken als ouder**. Alle kinderen hadden toegang tot een telefoon, ipad, laptop, TV en een spelcomputer. De **COVID-19 periode als negatieve factor** hield in dat kinderen en ouders **meer thuisgezet** hebben waardoor ouders passiever geworden zijn. Het wegvallen van school en het minder kunnen aanbieden van alternatieven bij aan **meer op schermen zitten door online les en geen sport**. **Vanuit huis werken als ouder** was bij de meeste het geval op één ouder na die buiten de deur werkte. Thuiswerken maakte het controleren van schermen vaak lastig.

Beschermende factoren

Ouders ervoeren beschermende factoren zoals **terug gaan naar school** dat schermtijd verminderde. **Het aanwezig zijn van een vader en moeder** werd als fijn ervaren door de meeste. Dat **de kinderen meedenken en zelfstandig zijn** laat zien dat kinderen openstaan voor het gesprek, ideeën inbrengen, geen rare dingen doen, slim zijn, **weerbaar** zijn en de regels accepteren.

Discussie

Dit onderzoek had als doel om inzicht te krijgen in hoe opvoeders omgaan met het combineren van thuiswerken en het vormgeven van schermtijd bij de kinderen. Hieruit kunnen implicaties komen voor het NJI en kan de toolbox geactualiseerd en doorontwikkeld worden.

Aanpak

Verwacht wordt dat als ouders schermen monitoren, regels handhaven, zelf een lage schermtijd hebben en moeder zijn, hun kinderen minder op schermen zitten dan ouders die schermen minder monitoren, minder regels handhaven en zelf meer schermtijd hebben. In lijn met deze verwachting vond dit onderzoek dat ouders zowel restrictief monitoren; inhoud en tijd beperken, samen schermen gebruiken, toegeeflijk zijn door vertrouwen te hebben in de kinderen en actief monitoren door te blijven praten met de kinderen (Padilla-Walker et al., 2012). Ouders monitoren schermen door te luisteren en te kijken wat hun kinderen doen om in de gaten houden met wie, wat en hoelang of bespreken risico's en kansen met hun kinderen. Een verklaring voor verschillen hierin kan zijn dat ouders andere opvoedstijlen hebben (toegeeflijk en restrictief) (Hu et al, 2018). Wat de aanpak goed maakte, was het in gesprek gaan met kinderen over schermen. Dit valt samen met actief monitoren; in discussie gaan met de kinderen om kritisch denken te stimuleren en zou kinderen beschermen tegen negatieve

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

effecte van schermen (Padilla-Walker et al., 2012). Ouders in dit onderzoek praten met hun kinderen (actief monitoren), maar hadden tegelijkertijd minder zicht op wat er gebeurde. Het vertrouwen dat ouders in hun kinderen hadden was leidend om niet bezorgd te zijn over nadelige gevolgen. Daarnaast hadden de meeste ouders regels over geen schermen op de slaapkamer, waarmee schermgedrag vooral 's nachts beperkt en begrenst werd om kinderen rust te geven (Lau & Lee, 2020; Sanders et al., 2016). Toch was de schermtijd van kinderen in gezinnen met regels niet lager dan in gezinnen waar regels ontbraken. Dit kwam doordat kinderen meer op een scherm zaten voor school of sociaal contact (Wiederhold, 2020). De COVID-periode zorgde er voor dat ouders de aanpak meer loslieten, wat verder bijdroeg aan meer schermgedrag van kinderen. Net zoals in de literatuur gebruikte ouders schermen voor kinderen om zelf te kunnen werken of confrontaties te vermijden (Geurts et al., 2020). Een verklaring is dat controle minder goed mogelijk was als ouders zelf geconcentreerd aan het werk waren.

Dit onderzoek zegt verder niets over moeder zijn en minder schermtijd van de kinderen, omdat de steekproef alleen maar moeders had. Hiermee is er geen vergelijking te maken met vaders en de schermtijd van de kinderen door het ontbreken hiervan in de steekproef. Vervolgonderzoek zou meer vaders kunnen betrekken bij onderzoek. Verder geeft een lage schermtijd van de ouder zelf niet een lagere schermtijd van kinderen aan. Wederom lag bij elk kind de schermtijd hoog door thuisonderwijs en meer genoodzaakt te zijn om online sociaal contact te hebben (Bülow et al., 2020).

In een aanpak die goed aansluit op de behoeften van adolescenten speelde leeftijd een belangrijke rol. Ouders stelde zich flexibel op en paste de aanpak steeds aan. Het steeds meer verantwoordelijkheid dragen voor schermen door en toenemende zelfstandigheid van het kind stond centraal in de aanpak. Ouders zagen in dat kinderen zelf grenzen moeten leren stellen en de ruimte moeten krijgen om te experimenteren en om vrienden te maken (James et al., 2017; Jericho & Elliot, 2020). Door de COVID-19 periode brachten kinderen meer tijd door met hun ouders, waardoor de ouder-kind relatie versterkt of afgezwakt kon worden. Hierbij hadden gezinnen die een hoge mate van autonomie ondersteunen een voordeel met een verbetering in de relatie (Bülow et al., 2020). Vervolgonderzoek zou verder kunnen uitzoeken hoe de relatie tussen ouders en kinderen verandert gedurende de adolescentie in de steeds meer digitale wereld.

Attitude

De verwachting was dat als ouders negatief stonden tegenover schermgedrag (voor vermaak), schermen vaker beperkt werden terwijl ouders die positief tegenover schermgedrag

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

stonden schermen (voor vermaak en onderwijs) minder zouden beperken in de COVID-19 periode. Ouders die een negatieve houding over technologie en vermaak als doel van schermen en die van mening waren dat kinderen er te veel op zaten waren vaker strenger in hun aanpak dan ouders die deze houding niet hadden. Hiervoor is wel te zeggen dat deze ouders dus meer de noodzaak zien om schermen te beperken en dat vaker proberen te beperken (Lampard et al., 2013). De overwegende positieve attitude van ouders tegenover schermtijd maakte dat kinderen meer schermtijd in de COVID-19 periode kregen doordat schermen bij deze tijd horen en sociaal contact met andere kinderen mogelijk maakte. Dit kan verklaard worden door het wegvallen van vrienden kunnen zien door de COVID-19 maatregelen en het verplaatsen van fysiek naar online sociaal contact (Wiederhold, 2020). Schermen hebben voordelen voor sociale, academische en cognitieve (problemen oplossen en creativiteit) ontwikkeling van kinderen (LeBlanc et al., 2017).

Sociale ervaren invloed.

De verwachting was dat als ouders hun rol in de COVID-19 periode als negatiever ervaren met minder sociale steun en meer sociale druk en het minder zien van positief voorbeeldgedrag en als positiever ervaren met meer sociale steun en meer positief voorbeeldgedrag zien. Het belangrijkste wat naar voren kwam, was het praten met vrienden en familie over schermen en dat iedereen met schermen moeilijkheden ervaart. Dat kinderen uit deze generatie schermen gebruiken voor meer dan alleen school bleek uit het sociale contact dat kinderen hebben via schermen (Loades et al., 2020).

Ouders gaven zelf het goede voorbeeld door anderen te beïnvloeden of lieten zich door het goede voorbeeld van anderen beïnvloeden. Het ging hier om twijfels door andere kinderen die meer mochten. Een kanttekening is dat ouders zich niet veel aantrokken van anderen. Dit kan verklaard worden doordat elk kind weer anders is en ouders de aanpak aanpassen naar de behoefte en gedrag van hun kinderen (Kuczynski & Parkin, 2009). Ouders blijven de aanpak continue bijsturen om het gedrag van de kinderen bij te sturen (Kuczynski et al., 2014).

De voorbeeldfunctie van ouders is terug te zien in het bewustzijn van hun eigen schermgebruik en de wens om een goed voorbeeld te zijn voor de kinderen. Zo zouden ouders die veel achter een scherm zitten voor werk het voorbeeld geven dat lang schermgebruik normaal, terwijl ze juist willen meegeven dat er meer in de wereld is dan schermen (Hu et al., 2018).

Eigen effectiviteit

De verwachting was dat als ouders meer vertrouwen hadden de effectiviteit van hun aanpak ze schermen meer beperken, regels handhaven en schermen monitoren terwijl ouders

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

die minder vertrouwen hadden in de effectiviteit van hun aanpak minder vaak schermen beperken en monitoren en minder regels handhaven. Het beeld dat uit het onderzoek naar voren kwam was dat ouders over het algemeen vertrouwen hadden in de effectiviteit van hun aanpak. Toch wilde ouders soms meer alert zijn op schermen, maar hierin ervaarde ze vaak belemmeringen zoals werk en werktijden die controle van schermen lastig maakt of conflict willen vermijden. Ouders hadden vaak te weinig controle en hadden minder eigen effectiviteit als ze moesten werken door het gebrek aan tijd en zin om schermen van de kinderen te controleren (Hamilton et al, 2016). Ouders konden controle over schermtijd onder of overschatten doordat gedrag rondom schermtijd passief en moeilijk te controleren is (Hamilton et al; 2016).

Omgevingsfactoren

Verwacht werd als kinderen meer toegang hadden tot schermen, er geld was voor schermen, politieke maatregelen dwongen tot thuisblijven en ouders alleenstaand waren of een samengesteld gezin hadden dat ze meer tijd aan schermen besteden. Minder schermtijd werd verwacht als ouders minder toegang geven tot schermen en er een traditionele gezinsstructuur is. De belangrijkste barrières in dit onderzoek waren toegang tot verschillende beeldschermen, de COVID-19 periode als negatieve factor en vanuit huis werken als ouder. Doordat kinderen in de nabije omgeving toegang hadden tot schermen was het makkelijker om meer op een scherm te zitten (LeBlanc et al., 2015). Toegang tot verschillende beeldschermen was geen indicatie van sociaaleconomische klasse, doordat kinderen bijvoorbeeld ipads nodig hadden voor het onderwijs die school aanbood. Eigen beeldschermen leidde niet per se tot meer schermgebruik, doordat ouders gebruik beperkte en begrenste door regels te handhaven. De toename van meer op schermen zitten kwam door online onderwijs volgen, minder mogelijkheden om iets anders te doen en ouders die thuis moesten werken waardoor controle lastig is (Wiederhold, 2020; Geurts et al., 2020). Een traditionele gezinssamenstelling van vader en moeder hielp ouders mee in de aanpak (Nagata et al., 2020). In dit onderzoek hadden de kinderen de hoogste schermtijd van 10 uur in de alleenstaande ouder situatie, overeenkomend met de literatuur (Langoy et al., 2019). School hielp ouders in hun aanpak door de beweging die kinderen weer hebben en sociaal contact met anderen die school faciliteert (Illeris, 2018). De versoepeling van de COVID-19 maatregelen waren als positief ervaren. Wat in dit onderzoek naar voren kwam en niet in de literatuur gevonden was, is het meedenken en zelfstandig zijn van de kinderen. Hiermee zijn kinderen gelijkwaardige spelers in de aanpak en komen ze zelf met ideeën. Dit kan wel

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

verklaard worden door de sociale relatie theorie die stelt dat kinderen naast ontvangers van de aanpak ook actieve deelnemers zijn die de aanpak richting geven (Kuczynski et al., 2014).

Conclusie

Dit onderzoek beantwoordt de vraag: “Wat is de rol van ouders met betrekking tot de schermactiviteiten van kinderen van 12-17 jaar binnen de gezinscontext in de COVID-19 periode?”. Ouders verschillen en hebben overeenkomsten in hun houding en aanpak van schermtijd. Over het algemeen was de attitude van ouders positief, waren ouders overwegend ontevreden over de aanpak en vonden ze dat schermtijd minder mocht zijn. Een goede aanpak kenmerkte zich door in gesprek te gaan en blijven met de kinderen, monitoren wat ze doen met als belangrijkste regel om schermgebruik te begrenzen. Ouders ervaarde sociale steun door te praten met anderen en sociale druk door te twijfelen aan de aanpak door anderen die het anders doe of andere kinderen die meer mochten. Desondanks trokken ze zich niets aan van anderen en hadden voor zichzelf een hoge standaard van opvoeden. De COVID-19 periode zorgde voor moeilijkheden in de aanpak door thuiswerken, online onderwijs en minder kunnen doen. Ouders voelde onzekerheid over hun gebrek aan ervaring met het omgaan met schermen in de aanpak en hadden behoefte aan concrete richtlijnen.

Limitaties

Dit onderzoek heeft een aantal limitaties. De eerste limitatie is dat er in de steekproef sprake is van zelfselectie omdat de participanten via een gemak steekproef verworven waren (Sharma, 2017). Hierdoor waren ouders mogelijk meer gemotiveerd om mee te doen dan als er een andere steekproefvorm was gebruikt. Hierdoor was de steekproef niet representatief voor de samenleving (Sharma, 2017). Verder bestond de steekproef uit 10 ouders waarmee de groep mogelijk te klein was voor verzadiging van de data (Boeije, 2010). Ten tweede werden de participanten geïnterviewd via een online platform, waardoor persoonlijk contact soms lastig was. Ouders konden bij deze vorm minder open staan om hun verhaal te vertellen. Een volgende limitatie is dat in dit onderzoek vaders en hun perspectief ontbrak. Vaders raken steeds meer betrokken bij de opvoeding en kunnen met hun perspectief het beeld van de aanpak verrijken (MacFadyen et al., 2011). Hiermee is het belangrijk dat vervolgonderzoek vaders meer betreft. Het perspectief van kinderen kwam niet aan bod, terwijl kinderen kennis, vaardigheden en agency hebben die van waarde zijn voor onderzoek (Treichel, 2020). Kinderen kunnen het beste via participatief onderzoek hun perspectief geven (Pope et al., 2017). Als laatste limitatie is er een verschil in interviewkwaliteit doordat interviewvaardigheden tijdens het proces ontwikkelen, waarmee er vragen worden

toegevoegd of weggehaald (Boeije, 2010). Hiermee zit er een kwaliteitsverschil tussen het eerste en het laatste interview.

Ondanks deze limitaties heeft dit onderzoek een aantal sterke punten zoals het gebruiken van semi-gestructureerde interviews dat de kracht van het verhaal van de ouders te benadrukt evenals ruimte geeft voor doorvragen (Brown & Danaher, 2019). Zo zorgde de topic-lijst voor structuur in de interviews om alle nodige data te verzamelen (Boeije, 2010). Tevens gaf het het ASE-model een sterke basis om het gedrag van ouders goed te begrijpen door de gedragsdeterminanten en de achterliggende theorie (De Vries et al., 2012).

Implicaties

De inzichten uit dit onderzoek hebben geleid tot een aantal implicaties. Zo kan de mediaopvoeding toolbox van het NJI geactualiseerd en doorontwikkeld worden door meer in te spelen op de behoeften van ouders. Met de komst van het ipad onderwijs verandert het onderwijslandschap. Dat kwam naar voren uit de onzekerheid die ouders voelen hierover. Het merendeel was zich niet bewust van deze toolbox , maar zochten op internet opvoedinformatie op. Ouders miste duidelijk richtlijnen voor schermen voor kinderen van 12-17 jaar. Professionals roepen op tot het aanbieden van informatie over specifieke opvoedvragen rondom media (Nikken & Markx, 2014). Ouders hier goed over informeren is belangrijke taak die moet gebeuren bijvoorbeeld via nieuwskanalen van kennisinstanties die berichten over opvoeden zoals het NJI of via ouderavonden op. Als ouders zich meer bewust zijn van de nadelen van schermen en het belang inzien van de aanpak van schermen zullen ze hun houding aanpassen en bewuster schermen beperken (Lampard et al., 2013; Prochaska & Prochaska, 2019). Ouders zullen beter bereikt worden als de informatie die verschaft wordt beter aansluit op hun opvoedvragen rondom schermen.

Een andere implicatie is het aanbieden van handelingsperspectief of handvatten aan ouders via de toolbox. Ouders maken zich al zorgen over de risico's van schermtijd en de veiligheid van kinderen (Livingstone et al., 2017). In dit onderzoek kwamen adviezen uit de toolbox naar voren zoals regels opstellen, consequent zijn door als ouder zelf de regels op te volgen, in gesprek te gaan met kinderen en te praten met anderen over hoe ze het doen. De toolbox geef echter geen duidelijke richtlijnen en adviezen die ouders helpen met de toenemende beschikbaarheid van schermen en het steeds normaler worden om vaker achter een scherm te zitten door de COVID-19 periode (Sanders et al., 2016). De richtlijnen en adviezen zullen zich meer moeten focussen op wel en niet schadelijk is voor kinderen, hoeveel schermtijd en welke inhoud geschikt is. Belangrijke wensen van ouders die

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

meegenomen moeten worden zijn consequenter willen zijn, meer zicht willen op wat en hoeveel en het bewuster willen aanpakken van schermen.

In vervolgonderzoek kunnen vaders en kinderen meer betrokken worden om te ontdekken of er verschillen zijn met moeders en om de literatuur aan te vullen met hun unieke perspectief (MacFadyen et al., 2011; Treichel, 2020). Verder kan er observatieonderzoek uitgevoerd worden om te kijken hoe de aanpak in de praktijk is. Als laatste kan er meer gelet worden op representatieve groep met ouders uit alle lagen van de samenleving om ondervertegenwoordigde ouders aan het woord te laten. Met het steeds normaler worden van online of hybride werken na de COVID-19 periode meer normaal zullen ouders meer begeleid moet worden door professionals in de aanpak van schermen. Schermen brengen kinderen en ouders nieuwe of andere kansen om sociaal te zijn of om te werken. Het is belangrijk om te erkennen dat ouders al een hoop goed doen, maar dat professionals ouders kunnen ondersteunen in hun opvoedtaak om kinderen zo goed mogelijk te laten opgroeien.

Referenties

- Amerongen, B. V., Booij, A., Hanssen, I., Liefwaard, T., & Mesman, J. (2021). # CovidUnder19 Hoe ervaren kinderen en jongeren in Nederland de coronacrisis en wat zouden zij adviseren aan beleidsmakers? Een onderzoek vanuit kinderrechtenperspectief. # CovidUnder19 Hoe ervaren kinderen en jongeren in Nederland de coronacrisis en wat zouden zij adviseren aan beleidsmakers? Een onderzoek vanuit kinderrechtenperspectief. Universiteit Leiden.
- Ajzen, I. (2011). The theory of planned behaviour: Reactions and reflections. *Psychology & Health, 26*(9), 1113-1127.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/08870446.2011.613995>
- Ajzen, I. (2020). The theory of planned behavior: Frequently asked questions. *Human Behavior and Emerging Technologies, 2*(4), 314-324.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1002/hbe2.195>
- Bandura, A. (1986). Fearful expectations and avoidant actions as coefficients of perceived self-efficacy. *American Psychologist, 41*(12), 1389–1391.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1037/0003-066X.41.12.1389>
- Bi, X., Yang, Y., Li, H., Wang, M., Zhang, W., & Deater-Deckard, K. (2018). Parenting styles and parent–adolescent relationships: The mediating roles of behavioral autonomy and parental authority. *Frontiers in psychology, 9*, 2187.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02187>
- Blum-Ross, A., & Livingstone, S. (2018). The trouble with “screen time” rules. In *Digital parenting: The challenges for families in the digital age*, 179-187. Nordicom.
- Boeije, H. (2010). *Analysis in qualitative research*. Sage publications.
- Bülöw, A., Keijsers, L., Boele, S., van Roekel, E., & Denissen, J. (2020). Parenting Adolescents in Times of a Pandemic: Changes in Relationship Quality, Autonomy Support, and Parental Control?. <https://doi.org/10.31234/osf.io/g8kpf>
- Brown, A., & Danaher, P. A. (2019). CHE principles: Facilitating authentic and dialogical semi-structured interviews in educational research. *International Journal of Research & Method in Education, 42*(1), 76-90.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/1743727X.2017.1379987>
- Brown, S. M., Doom, J. R., Lechuga-Peña, S., Watamura, S. E., & Koppels, T. (2020). Stress and parenting during the global COVID-19 pandemic. *Child Abuse & Neglect, 110*(2), 104699. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.chiabu.2020.104699>

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

- Brug J., Van Assema, P., & Lechner, L. (2017). *Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering: Een planmatige aanpak* (9^e geheel gewijzigde druk). Van Gorcum.
- Bucksch, J., Kopcakova, J., Inchley, J., Troped, P. J., Sudeck, G., Sigmundova, D., ... & Hamrik, Z. (2019). Associations between perceived social and physical environmental variables and physical activity and screen time among adolescents in four European countries. *International Journal of Public Health*, *64*(1), 83-94.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s00038-018-1172-9>
- CBS (18 november 2020). *Internettoegang en internetactiviteiten; persoonskenmerken*.
<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84888NED>
- Click, M. A., Lee, H., & Holladay, H. W. (2017). You're born to be brave: Lady Gaga's use of social media to inspire fans' political awareness. *International Journal of Cultural Studies*, *20*(6), 603-619. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1177%2F1367877915595893>
- De Vries, H. D., & Mudde, A. N. (1998). Predicting stage transitions for smoking cessation applying the attitude-social influence-efficacy model. *Psychology and Health*, *13*(2), 369-385. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/08870449808406757>
- De Vries, H., van Osch, L., Eijmael, K., Smerecnik, C., & Candel, M. (2012). The role of risk perception in explaining parental sunscreen use. *Psychology & Health*, *27*(11), 1342-1358. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/08870446.2012.684059>
- Dixon, H., Hawe, E., & Hamilton, R. (2020). The case for using exemplars to develop academic self-efficacy. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, *45*(3), 460-471. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/02602938.2019.1666084>
- Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, *62*(1), 107-115. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>
- Eyimaya, A. O., & Irmak, A. Y. (2021). Relationship between parenting practices and children's screen time during the COVID-19 Pandemic in Turkey. *Journal of Pediatric Nursing*, *56*, 24-29. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.pedn.2020.10.002>
- Fishbein, M. & Ajzen, I. (2010). *Predicting and changing behaviour: The Reasoned Action Approach*. Psychology Press.
- Geurts, S. M., de Bok, R., & Van den Eijnden, R. J. J. M. Ze zijn lekker rustig achter een schermje. *Kind & Adolescent* *41*, 313-329.
<https://doi.org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s12453-020-00240-w>

- Granic, I., Morita, H., & Scholten, H. (2020). Beyond screen time: Identity development in the digital age. *Psychological Inquiry, 31*(3), 195-223. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/1047840X.2020.1820214>
- Granic, I., Lobel, A., & Engels, R. C. (2014). The benefits of playing video games. *American psychologist, 69*(1), 66. <https://psycnet-apa-org.proxy.library.uu.nl/doi/10.1037/a0034857>
- Hamilton, K., Spinks, T., White, K. M., Kavanagh, D. J., & Walsh, A. M. (2016). A psychosocial analysis of parents' decisions for limiting their young child's screen time: An examination of attitudes, social norms and roles, and control perceptions. *British Journal of Health Psychology, 21*(2), 285-301. <https://doi.org/10.1111/bjhp.12168>
- Hartshorne, J. K., Huang, Y. T., Paredes, P. M. L., Oppenheimer, K., Robbins, P. T., & Velasco, M. D. (2021). Screen time as an index of family distress. *Current Research in Behavioral Sciences, 2*, 100023. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.crbeha.2021.100023>
- Horsseelenberg, K. H., & Hoven, T. (2020). *De houding en aanpak van ouders met betrekking tot schermtijd van kinderen van 8-12 jaar binnen de gezinscontext tijdens de COVID-19 periode* [Bachelor's thesis]. <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/400651>
- Hu, B. Y., Johnson, G. K., & Wu, H. (2018). Screen time relationship of Chinese parents and their children. *Children and Youth Services Review, 94*, 659-669. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.childyouth.2018.09.008>
- Illeris, K. (2018). An overview of the history of learning theory. *European Journal of Education, 53*(1), 86-101. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1111/ejed.12265>
- James, C., Davis, K., Charmaraman, L., Konrath, S., Slovak, P., Weinstein, E., & Yarosh, L. (2017). Digital life and youth well-being, social connectedness, empathy, and narcissism. *Pediatrics, 140*(2), 71-75. <https://doi.org/10.1542/peds.2016-1758F>
- Jericho, M., & Elliott, A. (2020). Youth health in a digital world: Approaching screen use in clinical practice. *Clinical Child Psychology and Psychiatry, 25*(3), 662-671. <https://doi.org/10.1177%2F1359104520904104>
- King, D. L., Delfabbro, P. H., Billieux, J., & Potenza, M. N. (2020). Problematic online gaming and the COVID-19 pandemic. *Journal of Behavioral Addictions, 9*(2), 184-186. <https://doi.org/10.1556/2006.2020.00016>
- Kuczynski, L., & Parkin, C. M. (2009). Pursuing a dialectical perspective on transaction: A social relational theory of micro family processes. In A. Sameroff (Ed.), *The*

- transactional model of development: How children and contexts shape each other (pp. 247–268). American Psychological Association.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1037/11877-013>
- Kuczynski, L., Parkin, C. M., & Pitman, R. (2014). *Socialization as dynamic process. Handbook of socialization: Theory and research*, 135. The Guilford Press
- Lampard A. M., Jurkowski J. M., & Davison K. K. (2013). The family context of low-income parents who restrict child screen time. *Childhood Obesity*, 9, 386–392.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1089/chi.2013.0043>
- Langeveld, M.J. (1979). *Beknopte theoretische pedagogiek* (Tweede herzien editie). Wolters Noordhoff
- Langøy, A., Smith, O. R. F., Wold, B., Samdal, O., & Haug, E. M. (2019). Associations between family structure and young people’s physical activity and screen time behaviors. *BioMedicine Central Public Health*, 19, 1-10.
<http://dx.doi.org/10.1186/s12889-019-6740-2>
- Lau, E. Y. H., & Lee, K. (2020). Parents’ views on young children’s distance learning and screen time during COVID-19 class suspension in Hong Kong. *Early Education and Development*, 1-18. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/10409289.2020.1843925>
- Lauricella, A. R., Wartella, E., & Rideout, V. J. (2015). Young children’s screen time: The complex role of parent and child factors. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 36, 11-17. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.appdev.2014.12.001>
- LeBlanc, A. G., Katzmarzyk, P. T., Barreira, T. V., Broyles, S. T., Chaput, J. P., Church, T. S., ... & ISCOLE Research Group. (2015). Correlates of total sedentary time and screen time in 9–11 year-old children around the world: the international study of childhood obesity, lifestyle and the environment. *PloS one*, 10(6), e0129622.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0129622>
- LeBlanc, A. G., Gunnell, K. E., Prince, S. A., Saunders, T. J., Barnes, J. D., & Chaput, J. P. (2017). The ubiquity of the screen: An overview of the risks and benefits of screen time in our modern world. *Translational Journal of the American College of Sports Medicine*, 2(17), 104-113.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1249/TJX.0000000000000039>
- Limbers, C. A., McCollum, C., & Greenwood, E. (2020). Physical activity moderates the association between parenting stress and quality of life in working mothers during the COVID-19 pandemic. *Mental Health and Physical Activity*, 19, 100358.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.mhpa.2020.100358>

- Livingstone, S., Ólafsson, K., Helsper, E. J., Lupiáñez-Villanueva, F., Veltri, G. A., & Folkvord, F. (2017). Maximizing opportunities and minimizing risks for children online: The role of digital skills in emerging strategies of parental mediation. *Journal of communication*, 67(1), 82-105. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1111/jcom.12277>
- Loades, M. E., Chatburn, E., Higson-Sweeney, N., Reynolds, S., Shafran, R., Brigden, A., ... & Crawley, E. (2020). Rapid systematic review: the impact of social isolation and loneliness on the mental health of children and adolescents in the context of COVID-19. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 59(11), 1218-1239. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.jaac.2020.05.009>
- Lucena, J. M. S. D., Cheng, L. A., Cavalcante, T. L. M., Silva, V. A. D., & Farias Júnior, J. C. D. (2015). Prevalence of excessive screen time and associated factors in adolescents. *Revista Paulista de Pediatria*, 33(4), 407-414. <http://dx.doi.org/10.1016/j.rpped.2015.04.001>
- Macfadyen, A., Swallow, V., Santacroce, S., & Lambert, H. (2011). Involving fathers in research. *Journal for Specialists in Pediatric Nursing*, 16(3), 216-219. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6155.2011.00287.x>
- Mediawijsheid, (2021). *Iene Miene Media 2021*. https://www.mediawijzer.net/wp-content/uploads/sites/6/2021/03/NMW_ienemienemedia2021-v2.pdf?x76330
- Mediawijzer.net (2018). *Iene Miene Media 2018*. <https://www.mediawijzer.net/wpcontent/uploads/sites/6/2018/04/Onderzoek-IeneMieneMedia-2018.pdf> 29
- Meijer, N., Bosman, L., & Swankhuisen, C. (2021). De eerste stap naar de kinderopvang: Experimenteel onderzoek naar interventies om de kinderopvang te stimuleren onder ouders met lage sociaaleconomische status. <https://www.maatschappelijkkinderopvang.nl/wp-content/uploads/2021/04/bijlage-2-onderzoek-de-eerste-stap-naar-de-kinderopvang-1.pdf>
- Morse, J. M., Barrett, M., Mayan, M., Olson, K., & Spiers, J. (2002). Verification strategies for establishing reliability and validity in qualitative research. *International Journal of Qualitative Methods*, 1(2), 13-22. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1177%2F160940690200100202>
- Nagata, J. M., Abdel Magid, H. S., & Pettee Gabriel, K. (2020). Screen time for children and adolescents during the coronavirus disease 2019 pandemic. *Obesity*, 28(9), 1582-1583. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1002/oby.22917>

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

- Nikken, P. (2014). *Beeldschermkinderen? Ouders weten niet zo goed wat ze ermee aan moeten*. <https://www.mediawijzer.net/beeldschermkinderen-ouders-weten-niet-zo-goed-wat-ze-ermee-aan-moeten/>
- Nikken, P., Markx, I. (2014). *Opvoeden met media: Een verkennend onderzoek naar 'lastige' opvoedsituaties en het gebruik van opvoedingsondersteuning bij ouders met kinderen tot en met 12 jaar*. Nederlands Jeugdinstituut (NJI). <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Opvoeden-met-media.pdf>
- NJI (2015). *Begrippenlijst mediaopvoeding*. <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Begrippenlijst-mediaopvoeding.pdf>
- NJI (2015). *Tipsheet mediagebruik: Advies voor ouders*. <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Tipsheet-mediagebruik-13-18-jaar-voor-ouders.pdf>
- Orben, A. (2020). Teenagers, screens and social media: a narrative review of reviews and key studies. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 55(4), 407-414. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s00127-019-01825-4>
- Overduin, C. (2020). Psychosociale ontwikkeling. *Kinderopvang*, 30(10), 18-24. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s41189-020-0943-x>
- Padilla-Walker, L. M., Coyne, S. M., Fraser, A. M., Dyer, W. J., & Yorgason, J. B. (2012). Parents and adolescents growing up in the digital age: Latent growth curve analysis of proactive media monitoring. *Journal of Adolescence*, 35(5), 1153-1165. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.adolescence.2012.03.005>
- Pope, N., Tallon, M., Leslie, G., & Wilson, S. (2017). Why we need to research with children, not on children. *JBIS Evidence Synthesis*, 15(6), 1497-1498. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.11124/JBISRIR-2017-003458>
- Prochaska, J. O., & Prochaska, J. M. (2019). Transtheoretical model. In *Lifestyle Medicine* (pp. 219-228). CRC Press.
- Radesky, J. S., Schumacher, J., & Zuckerman, B. (2015). Mobile and interactive media use by young children: The good, the bad, and the unknown. *Pediatrics*, 135(1), 1-3. <https://doi.org/10.1542/peds.2014-2251>.
- Rideout, V. (2016). Measuring time spent with media: The Common Sense census of media use by US 8-to 18-year-olds. *Journal of Children and Media*, 10(1), 138-144. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/17482798.2016.1129808>
- Rose, J., & Johnson, C. W. (2020). Contextualizing reliability and validity in qualitative research: toward more rigorous and trustworthy qualitative social science in leisure research. *Journal of Leisure Research*, 51(4), 432-451.

<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/00222216.2020.1722042>

Sanders, W., Parent, J., Forehand, R., Sullivan, A. D., & Jones, D. J. (2016). Parental perceptions of technology and technology-focused parenting: Associations with youth screen time. *Journal of Applied Developmental Psychology, 44*, 28-38.

<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.appdev.2016.02.005>

Shapiro, L. A. S., & Margolin, G. (2014). Growing up wired: Social networking sites and adolescent psychosocial development. *Clinical Child and Family Psychology Review, 17*(1), 1-18. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s10567-013-0135-1>

Sharma, G. (2017). Pros and cons of different sampling techniques. *International Journal of Applied Research, 3*(7), 749-752.

Schoeppe, S., Rebar, A. L., Short, C. E., Alley, S., Van Lippevelde, W., & Vandelanotte, C. (2016). How is adults' screen time behaviour influencing their views on screen time restrictions for children? A cross-sectional study. *BMC Public Health, 16*(1), 1-5.

<https://doi.org/10.1186/s12889-016-2789-3>

Stiglic, N., & Viner, R. M. (2019). Effects of screentime on the health and well-being of children and adolescents: A systematic review of reviews. *British Medical Journal Open, 9*(1), 1-10. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-023191>

Smetana, J. G., & Rote, W. M. (2019). Adolescent–parent relationships: Progress, processes, and prospects. *Annual Review of Developmental Psychology, 1*, 41-68.

<https://doi.org/10.1146/annurev-devpsych-121318-084903>

Strasburger, V. C., Jordan, A. B., & Donnerstein, E. (2010). Health effects of media on children and adolescents. *Pediatrics, 125*(4), 756-767.

<http://doi.org/10.1542/peds.2009-2563>

Sultana, A., Tasnim, S., Hossain, M. M., Bhattacharya, S., & Purohit, N. (2021). Digital screen time during the COVID-19 pandemic: A public health concern. *F1000Research, 10*(81). <https://doi.org/10.12688/f1000research.50880.1>

Treichel, P. (2020). Why focus on children: A literature review of child-centred climate change adaptation approaches. *Australian Journal of Emergency Management, The, 35*(2), 26. <https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.179621861555500>

Universiteit Utrecht (20-3-2021). *What is Yoda?*. <https://www.uu.nl/en/research/yoda/what-is-yoda>

Voedingscentrum. (2017, maart). *Invloed van opvoeding op eetgedrag van kinderen*.

<https://mobiel.voedingscentrum.nl/Assets/Uploads/voedingscentrum/Documents/Profes>

[sionals/Pers/Factsheets/Factsheet%20Invloed%20van%20omgeving%20op%20eetgedrag%20kinderen.pdf](#)

Valkenburg, P. M., & Piotrowski, J. T. (2017). *Plugged In : How Media Attract and Affect Youth*. Yale University Press.

Van der Gulden, J., Jansen, I. & Tromp, F. (2021). Online onderwijs niet meer weg te denken!. *Tijdschrift voor Bedrijfs-en Verzekeringsgeneeskunde*, 29(1), 10-13.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s12498-020-1307-9>

Van West, D. (2017). Omgaan met digitale media. *Bijblijven*, 33(3), 241-250. <https://doi.org/10.1007/s12414-017-0220-3>

Wang, Q., Ma, J., Maehashi, A., & Kim, H. (2020). The associations between outdoor playtime, screen-viewing time, and environmental factors in chinese young children: The “eat, be active and sleep well” study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(13), 7. <https://doi.org/10.3390/ijerph17134867>

Wiederhold, B. K. (2020). Children's screen time during the COVID-19 pandemic: Boundaries and etiquette. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 23(6).
<http://doi.org/10.1089/cyber.2020.29185.bkw>

Wood, B., Rea, M. S., Plitnick, B., & Figueiro, M. G. (2013). Light level and duration of exposure determine the impact of self-luminous tablets on melatonin suppression. *Applied Ergonomics*, 44(2), 237-240.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.apergo.2012.07.008>

Yıldırım, M., & Güler, A. (2020). COVID-19 severity, self-efficacy, knowledge, preventive behaviors, and mental health in Turkey. *Death Studies*, 1-8.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/07481187.2020.1793434>

Bijlage A**Topic-lijst**

Introductie	<p>Hoe oud is/zijn uw kind(eren)? Bent u een moeder of een vader? Kunt u een omschrijving geven van uw gezinssamenstelling? Werkt u momenteel vanuit huis? Welke veranderingen hebben zich voorgedaan in het gezin door corona?</p>
Toolbox	<p>Bent u bekend met de toolbox van het NJI voor mediaopvoeding? Zo ja, hoe past u deze toe in de opvoeding? Zo nee, wat denkt u dat u eraan zou kunnen hebben?</p>
Schermtijd (gedrag)	<p><i>Schermtijd verwijst hier naar de hoeveelheid tijd die besteed wordt aan media beeldschermen.</i></p> <p>Tot welke beeldschermen hebben uw kinderen toegang tot in uw huishouden beeldschermen? Hoeveel tijd besteedt uw kind gemiddeld aan schermtijd op een dag? (Per kind) Hoeveel tijd besteedt uw kind aan onderwijs via een beeldscherm? Hoeveel tijd besteedt uw kind aan sociale interactie via een beeldscherm? Hoeveel tijd besteedt uw kind aan vermaak via een beeldscherm? Hoeveel tijd besteedt u zelf aan een scherm per dag?</p>
Attitudes	<p>Wat vindt u van de schermtijd van uw kind(eren)? Zijn er volgens u effecten van schermtijd op kinderen in het algemeen? Zo ja, wat zijn deze? Ziet u dit ook terug bij uw eigen kind(eren)? Kunt u de positieve kant van schermtijd van uw kinderen omschrijven?</p>

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMactiviteiten

	<p>Kunt u de negatieve kant van schermtijd van uw kinderen omschrijven?</p>
<p>Ervaren sociale invloeden (Van de ouder zelf, uit omgeving, school en media)</p>	<p>Welke sociale invloeden merkt u op in uw omgeving mbt schermtijd?</p> <p>Wat vindt u van deze sociale invloeden?</p> <p>In hoeverre beïnvloeden sociale normen van buitenaf uw houding met betrekking tot schermtijd?</p> <p>Zo ja, kunt u uitleggen hoe uw houding verandert is?</p> <p>Kunt u een voorbeeld geven van een ouder met een goede houding heeft op schermtijd? Zo ja, waarom vindt u dat die ouder een goede houding heeft?</p> <p>Denkt u dat corona veranderingen teweeg heeft gebracht in uw houding mbt schermtijd? Kunt u aangeven waaraan u dit merkt?</p>
<p>Eigen Effectiviteit (Verwachtingen)</p>	<p>In welke mate denkt u controle te hebben over het schermtijd gedrag van uw kind?</p> <p>Merkt u hierin belemmeringen vanuit uzelf?</p> <p>Merkt u hierin belemmeringen vanuit het gezin?</p> <p>Bent u tevreden over hoe uw houding mbt schermtijd uitpakt binnen de gezinscontext? Zo ja, wat vindt u dan zo positief. Waar bent u minder tevreden over en zou u dit willen aanpassen?</p> <p>Denkt u dat de huidige corona situatie hier invloed op heeft gehad op uw houding mbt schermtijd?</p>
<p>Omgevingsfactoren</p>	<p>Voelt u steun met betrekking tot schermtijd en moeilijkheden die u ervaart?</p> <p>Wat is voor u een beschermde factor uit uw omgeving voor uw aanpak van schermtijd?</p> <p>Wat is voor u een barrière uit uw omgeving voor uw aanpak van schermtijd?</p>

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

	Heeft het corona virus invloed gehad op beschermde factoren of barrières voor uw aanpak van schermtijd?
Aanpak	<p>Hoe geeft u de schermtijd van de kinderen vorm?</p> <p>Zijn er regels en consequenties op het gebied van schermtijd binnen het gezin?</p> <p>Wat vindt u dat u hierin goed doet?</p> <p>Wat kan volgens u beter of anders?</p> <p>Wat maakt uw gewenste aanpak goed?</p> <p>Wat maakt dat uw gewenste aanpak soms niet lukt?</p> <p>Hoe heeft uw houding invloed op de manier waarop u de schermtijd van uw kinderen vorm geeft?</p> <p>Merkt u dat het corona virus uw aanpak veranderd heeft? Zo ja, in wat in uw aanpak verandert?</p>
Toekomst	<p>Hoe ziet u de toekomst na COVID-19 met betrekking tot schermtijd en uw houding daarop?</p> <p>Ziet u verandering in uw houding mbt schermtijd na COVID-19?</p>
Algemeen	<p>Zijn er nog onderwerpen/ dingen die u wilt bespreken?</p> <p>Wat vond u dit gesprek?</p>

Bijlage B

Informatiebrief

Proefpersoneninformatie voor deelname aan (sociaal)-wetenschappelijk onderzoek

Titel onderzoek: Kwalitatief onderzoek naar de visie van ouders op hun rol in de mediaopvoeding

Utrecht, datum wanneer brief klaar is

Geachte heer, mevrouw,

Middels deze brief wil ik u toestemming vragen om mee te doen aan het studentonderzoek “Kwalitatief onderzoek naar de houding en aanpak van ouders met kinderen van 12-17 jaar met betrekking tot schermtijd binnen de gezinscontext in de COVID-19 periode?”. Dit onderzoek heeft tot doel om verder de visie van ouders mbt schermtijd binnen het gezin in COVID-19 periode te verkennen. Dit onderzoek wordt gebruikt voor het actualiseren en door ontwikkelen van de toolbox van het NJI

(<https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Mediaopvoeding/Toolbox-Mediaopvoeding-Media-Gewoon-opvoeden>). De aanleiding voor dit onderzoek is de verandering in schermtijd naar aanleiding van de COVID-19 crisis door onder andere online onderwijs en maatregelen om thuis te blijven en om te ontdekken wat de houding en aanpak van ouder is mbt schermtijd. De onderzoeksvraag is: Wat is de houding en aanpak van ouders met kinderen van 12-17 jaar met betrekking tot schermtijd binnen de gezinscontext in de COVID-19 periode?

Verwachtingen

Van u als participant wordt verwacht dat u maximaal 45 minuten beschikbaar bent om te praten via Microsoft teams. Het zal een interview betreffen via een online platform. Meedoen betekent dat het interview wordt opgenomen zodat ik deze kan uitschrijven en deze data verder kan analyseren voor onderzoeksdoeleinde. Voor het opnemen van het interview geeft u toestemming. Na afronding van het onderzoek worden de opnames verwijderd en niemand heeft toegang tot de opnames behalve de onderzoeker. U heeft het recht om gegevens te laten verwijderen.

Vrijwilligheid deelname

Deelname aan dit onderzoek is vrijwillig. U kunt op elk gewenst moment, zonder opgave van reden en zonder voor u nadelige gevolgen, stoppen met het onderzoek. De tot dan toe

DE ROL VAN OUDERS MET BETREKKING TOT SCHERMACTIVITEITEN

verzamelde gegevens worden wel gebruikt voor het onderzoek, tenzij u expliciet aangeeft dit niet te willen.

Voor- en nadelen

Dit onderzoek kan als voordeel hebben dat u hiermee het NJI of andere externe organisaties verder helpt in het door ontwikkelen en actualiseren van de toolbox van het NJI voor ouders en professionals. Uw bijdrage zal zeer gewaardeerd worden.

Contactpersoon

Voor opmerking of vragen over het onderzoek kan u terecht bij (e-mail) . Als u vragen of opmerkingen over het onderzoek heeft, kunt u contact opnemen met mijn begeleider vanuit het Nederlands Jeugdinstituut Peter Nikken: p.nikken@nji.nl en met mijn begeleidende docent vanuit de Universiteit Utrecht, Paul Baar: p.baar@uu.nl. Als u een officiële klacht heeft over het onderzoek, dan kunt u een mail sturen naar de klachtenfunctionaris via klachtenfunctionaris-fetcsocwet@uu.nl. Ook kunt u met vragen terecht bij de Functionaris Gegevensbescherming via: <https://www.uu.nl/en/organisation/data-protection-officer>.

Data

Met data wordt vertrouwelijk omgegaan en wordt anoniem gemaakt voordat het opgeslagen wordt. Verder worden een aantal gegevens van u verzameld. Deze gegevens zijn nodig om de onderzoeksvraag goed te kunnen beantwoorden. De data wordt op een beveiligde server opgeslagen. Deze data en ruwe data worden na 7 jaar verwijderd. Alleen de betrokken onderzoeker heeft toegang tot deze gegevens. Persoonlijke data zal apart bewaard worden van de ruwe data. Persoonlijke data wordt bewaard zolang het onderzoek loopt en verwijderd zodra het klaar is.

Als u na het lezen van deze informatiebrief besluit tot deelname aan het onderzoek verzoek ik u het informed consent formulier door te lezen en te ondertekenen.

Vriendelijke groet,

Willeke Brinkhof

w.p.brinkhof@students.uu.nl

Bijlage C**Informed consent formulier**

Kwalitatief onderzoek naar de aanpak en houding van ouders met betrekking tot schermtijd binnen de gezinscontext in de COVID-19 periode.

Dag/maand 2021

Ik ben volledig schriftelijk geïnformeerd over het doel van het onderzoek en de manier waarop mijn gegevens worden behandeld.

Ik weet dat ik op elk moment kan stoppen, zonder een reden te hoeven geven en zonder consequenties daarvan te ervaren.

Ik sta toe dat het interview wordt opgenomen en getranscribeerd.

Naam:

Handtekening:.....